

فصلنامه حقوقی میزان ، دوره جدید
شماره ۲ و ۱ ، بهار و تابستان ۱۳۸۶
صفحه ۱۶۴ - ۱۶۱

۱۰ سوال از خانم کارل دل پونته^۱ دادستان دیوان بین المللی رسیدگی به جرائم یوگسلاوی سابق

ترجمه: مجید قورچی بیگی^۲

خانم پونته دادستان اصلی "دیوان کیفری بین المللی" برای رسیدگی به جرایم یوگسلاوی سابق است. وی هفته‌ی گذشته پرونده‌ی تعقیب ۷ تن از مظنونین به قتل هشت هزار بوسنیای مسلمان را که در سال ۱۹۹۵ در شهر سربری نیسا^۳ اتفاق افتاده بود را به جریان انداخت. گزارشگر مجله تایم ، اندرو پرویس^۴ با وی در دفتر کارش در لاهه دیدار کرده است و با وی در مورد موانع و مشکلات کارش و مسائلی چون جنگ عراق و دستگیری فرماندهی صرب رتکو سلاویک^۵ به گفتگو پرداخته است.

۱- از شروع به کار دیوان بین المللی برای رسیدگی به جرایم جنگی توسط سازمان ملل ۱۳ سال می‌گذرد و فعالیت‌های آن رو به پایان است، آیا این کار ارزش داشت؟

▪ مسلماً این گونه است با تأسیس این دیوان برای اولین بار دادگستری بین المللی جنبه‌ای اجرایی به خود گرفت قبل از این هیچ کدام از سران

- منبع مجله تایم ۲۱ آگوست ۲۰۰۶^۱
- دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق جزا و جرم شناسی ، پردیس قم ، دانشگاه تهران^۲

^۳ - Srebrenica

^۴ - Andrew Parvis

^۵ - Ratko Mlajolic

کشورها بر اساس کنوانسیون‌ها و معاهدات مربوط به جرایم جنگی متهم نشده بود. البته اگر به جوانب عملی و اجرایی سند نگاهی بیندازیم، ممکن است اقدامات دیوان زیاد رضایت بخش نباشد. علاوه بر اینکه قربانیان جرایم جنگی احساس می‌کنند که ما در حال گزینش و انتخاب مرتکبان جرایم جنگی هستیم.

۲- چرا این محاکمه‌ی جدید مهم است (قتل عام مسلمانان در سربری نسیا)؟

▪ ژنو شاید یکی از شدیدترین جرایمی است که شما می‌توانید تصورش را بکنید. آن هم نسل‌کشی‌ای که در زمان کوتاه روی داده است. بعد از مرگ ملیوسویچ (رئیس جمهور صربستان) ما نبودیم عدالت را در مورد مجرمان سیاسی و نظامی که ژنو شاید را طراحی سازمان دهی و اجرا می‌کنند اجرا نمائیم.

۳- وقتی ملیوسویچ مرد چه احساسی پیدا کردید؟

▪ کاملاً گیج شده بودم. مرگ وی برایم قابل قبول نبود. مابه پایان دادرسی نزدیک شده بودیم. واقعاً عصبانی شدم تمام تلاش‌های سختی که در چهار سال گذشته متحمل شده بودم، ناتمام ماند. ما شانس نشان دادن تصویری جهانی از آنچه که واقعاً اتفاق افتاده بود را از دست دادیم. بقیه چیزها فقط بخشی از آن چیزی بودند که اتفاق افتاده بودند.

۴- شما ادعایی کنید که ملدیک هنوز در صربستان است؟ شما از کجا اطلاع دارید؟

▪ من اطلاعات مخصوص به خودم را دارم. من یک تیم ردیابی مخصوص به خود دارم و از بلگراد اطلاعات دریافت می‌کنم.

۵- بنابراین، دولت بلگراد وی را مخفی کرده است یانه، آنها فاقد صلاحیت هستند؟

■ هیچ کدام از اواخر سال ۲۰۰۵ تا اوایل سال ۲۰۰۶ دولت بلگراد سه باز توانایی دستگیری وی را داشته است، ولی با این وجود دولت بلگراد تنها به ارسال پیامی مبنی بر اینکه خود را داوطلبانه تحویل دهد اکتفا کرده است. آنها قصد دستگیری وی را ندارند زیرا فکر می‌کنند این کار از لحاظ سیاسی به ضرر آنها تمام خواهد شد.

۶- منتقدان حوزه‌ی مسائل بالکان اعتقاد دارند که دغدغه‌ی شما در مورد دستگیری این مجرمان تحت تأثیر جریان‌های سیاسی قرار دارد؟

■ من به مسائل سیاسی کاری ندارم و تا به حال نیز نداشته‌ام و هیچ کس هم نمی‌تواند در این مورد از من گله کند. این افراد به مدت ۱۱ سال تحت تعقیب قرار داشته‌اند. آنها باید دستگیر شوند. مأموریت من در سال ۲۰۰۷ پایان می‌رسد. من فکر می‌کنم دیگر زمان رفتن باشد. اما من دوست دارم مردم جهان بدانند که تا زمانی که ملدک و کِرَدزیک در لاهه هستند من باقی خواهم بود. بیاید اینان را دستگیر کنیم.

۷- آیا عدالت بین المللی می‌توان بدون حمایت جدی قوی‌ترین دولت‌های عضو در شورای امنیت دنبال شود؟

■ دیوان کیفری بین المللی (ICC) که نماد دادگستری بین المللی است، بدون حمایت آمریکا، چین، روسیه و دیگر کشورها با مشکلات جدی مواجه خواهد بود. اما همانطور که می‌بینید

آنها به خوبی در حال فعالیت هستند اگر ICC ثابت کند که این کشورها می‌تواند در ایجاد دادگستری بین‌المللی نقش داشته باشند و سیاسی کاری نکنند. سپس آمریکا و دیگر کشورها در این فرایند مشارکت خواهند کرد.

۸- امروزه شما شاهد جنگ در عراق هستید. آیا در مقام مقایسه، جنایت روی داده در بالکان در مقایسه با عراق از شدت کمتری برخوردار نیستند؟

▪ من اینگونه فکر نمی‌کنم. جنایات روی داده در عراق وحشتناک هستند. اما در بعضی موارد کاملاً تکرار حوادث روی داده در بالکان هستند.

۹- آیا در عراق نقشی برای دیوان بین‌المللی وجود دارد؟

▪ احتمالاً خیلی دیر شده است در مورد این مسئله باید قبل از آغاز محاکمه صدام حسین تصمیم‌گیری می‌شد.

۱۰- شما به خون سرد بودن مشهور هستید چه چیزی شما را عصبانی می‌کند؟

▪ بی‌عدالتی، آن هم نه فقط بی‌عدالتی در مورد مسائل کیفری بلکه بی‌عدالتی جهانی